

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

שיטות מחקר בקרימינולוגיה - 61202

תאריך עדכון אחרון 04-10-2024

2 HU Credits:

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אור ענבי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: ora@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעניק לסטודנטים הבנה בסיסית לגבי מהות המחקר הקרימינולוגי: מה זה מחקר במדעי החברה בכלל ובקרימינולוגיה בפרט, מה הן מטרותיו, כיצד הוא מבוצע ומה ניתן להסיק ממנו. הקורס אף יספק תשתית ראשונית לתכנון וביצוע מחקרים הלכה למעשה בעתיד.

מטרות הקורס:

- הקורס נועד להקנות לסטודנטים כלים תיאורטיים ופרקטיים לביצוע מחקר אמפירי ולהערכה ביקורתית של מחקר במדעי החברה בכלל ובקרימינולוגיה בפרט.
- בקורס שלוש מטרות משנה מרכזיות:
1. הקניית ידע תיאורטי על המחקר במדעי החברה בכלל ובקרימינולוגיה בפרט – מהם עקרונות המחקר המרכזיים, מהי שפת המחקר, מהן שיטות המחקר המרכזיות, על היתרונות והחסרונות של כל אחת מהן.
 2. הקניית היכולת לקרוא תוצרי מחקר כמותי – בטקסט, בטבלאות ובתרשימים.
 3. הקניית היכולת לבניית מערך מחקר אמפירי באופן עצמאי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- (1) הסטודנטים יכירו את שיטות המחקר המרכזיות במדעי החברה בכלל ובקרימינולוגיה בפרט, ואיך שיטות אלה באות לידי ביטוי בעת עריכת מחקר אמפירי.
- (2) הסטודנטים יבנו מערך מחקרי לבחינת בעיה קרימינולוגית המעסיקה אותם.
- (3) הסטודנטים יהיו בעלי יכולת לביצוע הערכה ביקורתית של מחקרים קרימינולוגים שבוצעו על ידי אחרים.

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות מלאה (לפחות 80%). נוכחות תבדק באופן קבוע.

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מהות החקירה המדעית
 - מהי תיאוריה מדעית?
 - ממונח תיאורטי להגדרה אופציונאלית
2. שלבי החקירה המדעית
 - שאלת מחקר
 - השערת מחקר

- מתאם אל מול סיבתיות
- דגימה
- 3. מדידה
- סולמות מדידה
- מהימנות
- תוקף
- 4. המחקר האיכותני על קצה המזלג
- הגישה הפנומנולוגית אל מול הגישה הפוזיטיביסטית
- מחקר כמותי אל מול איכותני
- 5. סגנונות מחקר עיקריים בקרימינולוגיה
- הסקר
- הניסוי
- שימוש בנתונים קיימים
- 6. אתיקה במחקר
- בעיות אתיות פוטנציאליות
- פרקטיקות מקובלות לעריכת מחקר אתי

חומר חובה לקריאה:

- הרצאה 1
בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 1: עמ' 19-25.
- הרצאה 2
בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 1: עמ' 26-38.
- טייכמן, דורון ואיל זמיר. 2015. מחקר משפטי אמפירי - הארות והערות, משפטים מ"ד: 671-688.
- הרצאה 3
פופר, קארל. 1977. מדע: השערות והפרכות, בתוך: פילוסופיה של המדע, ספר מקורות. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
- בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 1: עמ' 46-59.
- הרצאה 4
בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 1: עמ' 39-45.
- בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 2: עמ' 125-154.
- ויסבורד, דייד ורוני פקטור. 2019. סטטיסטיקה יישומית למדעי החברה ולמשפטים, ירושלים: נבו הוצאה לאור, עמ' 30-40.
- הרצאה 5
בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 2: עמ' 177-185; יחידה 5: עמ' 12-43, 59-93, 94-185; יחידה 3: עמ' 212-222.
- הרמן, תמר, אור ענבי, איילת רובבשי-שטרית, אברהם ריטוב, אלה הלר. 2020. פרק 4, משטרת ישראל, עמ' 99-125, מתוך: מדד הדמוקרטיה הישראלית 2020, ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.

- מויאל, שומרון ומימי אייזנשטדט. 2015. פערי ענישה בעבירות נהיגה בשכרות, משפטים, כתב העת של הפקולטה למשפטים בירושלים, האוניברסיטה העברית, כרך מ"ד: 933-972.
- הרצאה 6
- בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 2: עמ' 155-176; יחידה 5: עמ' 44-93; יחידה 6: עמ' 12-122.
- ויסבורד, דייוויד ורוני פקטור. 2019. סטטיסטיקה יישומית למדעי החברה ולמשפטים, נבו הוצאה לאור, פרק 20, ניסויים אקראיים, עמ' 637-663.
- הרצאה 7
- בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 4: עמ' 10-86.
- גבתון, דן. 2002. "תיאוריה המעוגנת בשדה", משמעות תהליך ניתוח הנתונים ובניית התיאוריה במחקר האיכותני, בתוך: נ. צבר בן-יהושע (עורכת). מסורות וזרמים במחקר האיכותני, דביר: תל אביב. עמ' 195-227.
- צבר-בן יהושע, נעמה. 2002. "מבוא: ההיסטוריה של המחקר האיכותני, השפעות וזרמים" בתוך צבר-בן יהושע, נעמה (עורכת) מסורות וזרמים במחקר האיכותני, תל-אביב: דביר (מתוך המבוא עמ' 13-20).
- שקדי, אשר. 2003. "שיטות איסוף הנתונים", בתוך: מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני - תיאוריה ויישום, תל-אביב: רמות. עמ' 69-91.
- חן, גילה וקרן גואטה. 2019. סקירה נרטיבית של היתרונות, של האתגרים ושל הדילמות בעריכת מחקר איכותני בכלא, קרימינולוגיה ישראלית, כרך ח', עמ' 81-104.
- הרצאה 8
- בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 2: עמ' 155-176.
- פרנקפורט-נחמיאס, חוה ואנה לאון-גרור. 2014. סטטיסטיקה חברתית לחברה מגוונת, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 7, דגימה והתפלגות הדגימה, עמ' 220-245.
- הרצאה 9
- בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 3: עמ' 252-276.
- בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 3: עמ' 223-251.
- הרצאה 10
- ויסבורד, דייוויד ורוני פקטור. 2019. סטטיסטיקה יישומית למדעי החברה ולמשפטים, נבו הוצאה לאור, עמ' 19-28; פרקים 4+5, מדדי נטייה מרכזית ומדדי פיזור, עמ' 81-131.
- פרנקפורט-נחמיאס, חוה ואנה לאון-גרור. 2014. סטטיסטיקה חברתית לחברה מגוונת, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 4, מדדי נטייה מרכזית: עמ' 106-135; פרק 6, ההיגיון שמאחורי הסקה סטטיסטית: עמ' 139-152; בדיקת השערות, עמ' 287-295.
- ולק, דרור ואליאב ברמן. 2015. רצידיביזם בישראל, מאפייני אסירים ומאסר והתמחות עבריינית, עבירות ועונשים בישראל תיאוריה ויישום, צוהר לבית הסוהר 17: 72-87.
- הרצאה 11
- Baron, Jon. 2018. A Brief History of Evidence-Based Policy, The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science 678 (1): 40-50.
- Pawson, Ray. 2002. Evidence-based Policy: The Promise of 'Realist Synthesis', Evaluation 8 (3): 340-358.
- Sherman W. Lawrence. 2013. The Rise of Evidence-Based Policing: Targeting, Testing, and Tracking, Crime and Justice 42 (1): 377-451.
- הרצאה 12

בייט-מרום, רות. 2014. שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו, מהדורה שנייה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. יחידה 7: עמ' 19-171.
דושניק, לירון ונעמה צבר בן-יהושע. 2002. "אתיקה של המחקר האיכותי", בתוך: נ. צבר בן-יהושע (עורכת). מסורות וזרמים במחקר האיכותני, דביר: תל אביב. עמ' 343-368.

חומר לקריאה נוספת:

Maxfield, M. G., & Babbie, E. R. (2015/2017). *Research methods for criminal justice and criminology* (7th ed.). Cengage Learning.

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 100 %

מידע נוסף / הערות:

יש לעקוב במהלך הסמסטר אחר הודעות והנחיות באתר הקורס.